

Handläggare: Annika Hellewell
Tfn: 08-508 09 381

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Mobbningsarbete i stadsdelens skolor - återremiss

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningens svar på skrivelsen om mobbningsarbetet i stadsdelens skolor har återremitterats. Stadsdelsnämnden önskar en redovisning för varje skola samt en beskrivning av samverkan mellan personal och elever kring arbetsmiljöfrågor.

Skolorna arbetar medvetet och systematiskt mot mobbning och kränkande behandling samtidigt som de strävar efter att ständigt förbättra och utveckla det förebyggande arbetet.

Eleverna i stadsdelens skolor har möjlighet att påverka sin arbetsmiljö genom främst klassråd, elevråd, matråd, förvaltningsgrupp, trivselundersökningar och det dagliga arbetet i klassrummet. Samtliga skolor i stadsdelen med elever i skolår 7-9 har elevskyddsombud.

Revisionskontoret kommer under 2004 att göra en uppföljning av den granskning av skolornas arbete mot mobbning och annan kränkande särbehandling som genomfördes år 2000. Några skolor från Norrmalm omfattades också av denna granskning. I anslutning till Revisionskontorets uppföljning återkommer förvaltningen med ytterligare redovisning av skolornas arbete mot mobbning och kränkande behandling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Barn- och ungdomsavdelningen i dialog med stadsdelens skolor.

Bakgrund

I maj 2004 inkom ledamoten Nic Nilsson (s) med en skrivelse till stadsdelsnämnden där förvaltningen ombads redovisa skolornas arbete mot mobbning. Förvaltningens svar på skrivelsen återremitterades på nämndmötet den 23 juni. Stadsdelsnämnden önskar en redovisning av varje skolas arbete mot mobbning samt en beskrivning av samverkan mellan personal och elever kring arbetsmiljöfrågor.

Redovisning av skolornas arbetsmiljöarbete

I många fall arbetar skolorna på liknande sätt när det gäller arbetsmiljön och förvaltningen har därför valt att ge en gemensam redovisning för samtliga skolor för att undvika upprepning. När det gäller arbetet mot mobbning är varje skolas arbete särredovisat. Många likheter finns dock även i detta arbete.

I läroplanerna betonas betydelsen av elevernas ansvar och inflytande i skolan. Elevernas rätt till inflytande och ansvar gäller både undervisningens utformning och innehåll samt förhållandena i skolan och arbetsmiljön i vid mening. För eleverna är det viktigt att konkret kunna se att deras inflytande ger resultat i frågor som rör deras vardag. Det kan t.ex. gälla att ta fram skolans värdegrund, hur antimobbningsarbetet ska ske på skolan, hur man sänker ljudnivån i matsalen eller hur uppehållsrummen i skolan ska se ut. Eleverna i stadsdelens skolor har möjlighet att påverka sin arbetsmiljö genom främst klassråd, elevråd, matråd, förvaltningsgrupp, trivselundersökningar och det dagliga arbetet i klassrummet.

Enlig Arbetsmiljölagen likställs elever med arbetstagare. Enligt lagen ska eleverna genom elevskyddsombud delta i arbetsmiljöarbetet i skolan. Det gäller från skolår 7 och uppåt och det är eleverna som ska utse elevskyddsombuden. Rektor ska se till att de får utbildning i arbetsmiljö och tid för sitt uppdrag. Samtliga skolor i stadsdelen med elever i skolår 7-9 har elevskyddsombud. Vid arbetsmiljöromderna deltar elevombuden. Arbetsmiljöfrågorna tas ofta upp på elevrådsmötena där någon från skolläningen deltar. För att skolan ska få så kunniga elevskyddsombud som möjligt kommer exempelvis Rödabergsskolan i år att integrera valet av elevskyddsombud med SO-undervisning i arbetsmiljöfrågor.

Redovisning av skolornas arbete mot mobbning

Förebyggande arbete

Skolorna arbetar systematiskt och regelbundet med värdegrundsfrågor, till exempel respekt för andra och gemensamma regler. Enheterna arbetar också mot mobbning, rasism och kränkande språkbruk. Mycket tid ägnas framför allt åt det förebyggande arbetet mot mobbning och kränkande behandling.

Skolorna har inga särskilda planer för det självmordsförebyggande arbetet utan detta ingår i dag som en del i elevvårdsarbetet. Enligt stadens elevhälsostrategi ska varje skola/stadsdel ta fram en handlingsplan för elevhälsoarbetet där också det självmordsförebyggande arbetet ska ingå. Arbetet med en stadsdelsövergripande elevhälsostrategi påbörjades den 25 augusti.

Som ett led i det drog- och brottsförebyggande arbetet finns i samtliga skolor med skolår 6-9 en nätverksgrupp som består av personal från skolan, socialtjänsten, fritidsenheten, församlingarna, polisen och representanter från ungdomsverksamheter. Grupperna träffas regelbundet och samverkar kring olika ungdomsarrangemang som anordnas av skolorna. Gruppernas arbete uppskattas av både elever och personal.

Matteusskolan

Matteusskolan har en handlingsplan mot mobbning som delas ut till elever/föräldrar vid skolstart. Handlingsplanen är också tillgänglig via skolans hemsida. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare (Friends¹) finns i skolan. I handlingsplanen finns angivet hur arbetsgång och ansvarsfördelning ser ut för anti-mobbningsgruppen. Kamratstödjarna träffar regelbundet anti-mobbningsgruppen. Skolan använder bland annat Farstamodellen i sitt arbete mot mobbning. Som ett led i det förebyggande arbetet anordnar skolan årligen återkommande temadagar för personalen och eleverna – BRIMS (Barnens Rätt i Matteus/Mimerskolan). Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel. Skolan har också genomfört temakvällar för föräldrar om arbetet mot mobbning och kränkande behandling.

---

¹ En riksomfattande organisation som arbetar tillsammans med skolor med mobbning och kränkande behandling.

Rödabergsskolan

Rödabergsskolan har en handlingsplan mot mobbning och också annan dokumentation som informerar om skolans arbete mot mobbning. Handlingsplanen delas ut till elever/föräldrar vid skolstart. Handlingsplanen är också tillgänglig via skolans hemsida. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare (Friends) finns i skolan. I handlingsplanen finns bland annat angivet hur gruppen arbetar. Kamratstödjarna träffar regelbundet anti-mobbningsgruppen. Skolan har i år utökat gruppen så att den består av 15 medlemmar (lärare men också fritidspersonal, vaktmästare och skolsköterska). Detta för att öka kunskapen och medvetenheten i personalgruppen. Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel.

Adolf Fredriks Musikklasser

Adolf Fredriks Musikklasser har en handlingsplan mot mobbning. Elever/föräldrar får information om skolans arbete mot mobbning vid skolstart. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare (utgör tillsammans kamratstödjarlaget) finns i skolan. I handlingsplanen finns bland annat angivet hur arbetsgång och ansvarsfördelning ser ut för kamratstödjarlaget. I varje klass finns två utbildade kamratstödjare samt en ansvarig vuxen för varje skolår. Skolan arbetar även förebyggande i konsertverksamheten och med fadderverksamhet mellan skolår 4 och 7. Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel.

Gustav Vasa/Vasa Real

Gustav Vasa/Vasa Real har en handlingsplan mot mobbning som eleverna/föräldrarna får information om vid skolstart. Handlingsplanen är också tillgänglig via skolans hemsida. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare (Friends) finns i skolorna. I handlingsplanen finns bland annat angivet hur arbetsgången ser ut för anti-mobbningsgruppen. Kamratstödjarna träffas arbetsenhetsvis var tredje vecka och någon gång per år träffas samtliga kamratstödjare. Kamratstödjarna har en egen punkt på klassråden varje vecka. I det förebyggande arbetet används bland annat konfliktlösningsmetoden Islandsmodellen. Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel. Skolan planerar också att bjuda in föräldrar till temakvällar om bland annat arbetet mot mobbning och kränkande behandling.

Lilla Adolf Fredriks skola

Lilla Adolf Fredriks skola har en handlingsplan mot mobbning som elever/föräldrar får vid skolstart. Handlingsplanen är också tillgänglig via skolans hemsida. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare (Friends) finns i skolan. I handlingsplanen mot mobbning och kränkande behandling finns angivet hur arbetsgång och ansvarsfördelning ser ut för anti-mobbningsgruppen. Kamratstödjarna träffar regelbundet anti-mobbningsgruppen. Skolan använder bland annat Farstamodellen och Österholmsmodellen i sitt arbete mot mobbning. Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel.

Johannes skola

Johannes skola har en handlingsplan mot mobbning som elever/föräldrar får vid skolstart. Handlingsplanen är också tillgänglig via skolans hemsida. En anti-mobbningsgrupp och kamratstödjare finns i skolan. I handlingsplanen finns bland annat angivet hur arbetsgången ser ut för anti-mobbningsgruppen. Kamratstödjarna träffar regelbundet anti-mobbningsgruppen. Skolan arbetar med förebyggande åtgärder mot mobbning bland annat genom kompisamtal och "Value Clarification". Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel.

Karlbergs skolor

Karlbergsskolan har en handlingsplan mot mobbning som elever/föräldrar får vid skolstart. (Har i år reviderats och utdelats i början av september.) En anti-mobbningsgrupp finns i skolan. I handlingsplanen finns bland annat angivet hur arbetsgången ser ut för antimobbningsgruppen. Skolan arbetar med förebyggande åtgärder mot mobbning bland annat genom kamratsamtal i grupp t.ex. "Charlie", "Fjädern", "Kompissamtal" och "tjej/killsnack". Denna termin har skolan satsat på ett projektarbete som omfattar hela skolan med temat "trygghet". Skolans personal fortbildas i samtalsmetoden NVC (NonViolent Communication). Skolan genomför regelbundet elev- och föräldraundersökningar avseende trygghet och trivsel.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att skolorna arbetar medvetet och systematiskt mot mobbning och kränkande behandling samtidigt som de strävar efter att ständigt förbättra och utveckla det förebyggande arbetet.

Att Barn- och ungdomsavdelningen är organiserad så att den omfattar all verksamhet med inriktning på barn och unga, 0-20 år, ger också förutsättningar att bättre samverka kring förebyggande elevhälsofrågor.

Avdelningen har från hösten 2004 bildat områdesgrupper, med representanter från varje verksamhet, som har till uppgift att ta fram en gemensam handlingsplan för elevhälsoarbetet i stadsdelen. Vid nästa områdesgruppsmöte i oktober kommer Skolverkets Allmänna Råd "För arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling" att utgöra underlag för det fortsatta arbetet i grupperna.

Revisionskontoret kommer under 2004 att göra en uppföljning av den granskning av skolornas arbete mot mobbning och annan kränkande särbehandling som genomfördes år 2000. Några skolor från Norrmalm omfattades också av denna granskning. Granskningen ska i ett första steg genomföras genom en elevenkät under september/oktober 2004. Under våren 2005 beräknar revisionskontoret sedan att genomföra nästa steg i granskningen. Det kommer att vara inriktat på nämndernas och skolornas åtgärder. Granskningen kommer att redovisas i december 2004. I anslutning till Revisionskontorets uppföljning återkommer förvaltningen med ytterligare redovisning av skolornas arbete mot mobbning och kränkande behandling.

Bilaga

1. Återremiss